

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องจับตามหาอำนาจฉบับนี้ดำเนินการระหว่างรอยต่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2560 จนถึงช่วงต้นปี พ.ศ. 2562 มีจุดมุ่งหมายหลักในการเฝ้าติดตามวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศสหรัฐอเมริกาในห้วงเวลาหลังการเลือกตั้งประธานาธิบดีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา โดยเน้นศึกษารัฐบาลทรัมป์ หลังได้รับชัยชนะขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ 45 ภายใต้หัวข้อการศึกษาวิจัย “จับตามหาอำนาจสหรัฐอเมริกา : นโยบายต่างประเทศด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง สังคมและสิทธิมนุษยชน

นโยบาย America First ของรัฐบาลทรัมป์ เกิดจากปัญหาภายในที่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการทหารถูกท้าทายในภาคพื้นเอเชียเป็นหลัก อันเป็นภาพสะท้อนความต้องการของคนอเมริกัน และต้องการให้สหรัฐอเมริกาหวนกลับมาสู่ความยิ่งใหญ่อีกครั้ง (MEGA) ท่ามกลางความรู้สึกว่าตนเอง ถดถอยและถูกแซงหน้าหรือไล่กวตจากมหาอำนาจหรือขั้วอำนาจอื่นๆ ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ นโยบายดังกล่าวข้างต้นมีกลิ่นอายของความอนุรักษนิยมแนวชาตินิยม (conservative nationalism) ซึ่งเติบโตและปะทุจากแรงสนับสนุนของกลุ่มแรงงานและชนผิวขาวที่มีหัวคิดเอียงขวา อีกทั้งผู้ประกอบการที่ต่อต้านนโยบายโอบอ้อมผู้อพยพและแรงงานพลัดถิ่น โดยในทางปฏิบัติออกมาในรูปของ “สงครามทางการค้า” และ “ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก” เพื่อปะทะและสกัดกั้นการแผ่ขยายอิทธิพลของมหาอำนาจใหม่อย่างจีน นโยบายอินโด-แปซิฟิกที่มุ่งเน้นเรื่องการเปิดกว้างและมีเสรี (open and free indo-pacific) เป็นอีกหนึ่งมาตรการของสหรัฐอเมริกาในการถ่วงดุลการรุกคืบของจีนในภูมิภาค ไทยในฐานะหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนมีอาจหลีกเลี่ยงผลกระทบข้างเคียงทั้งด้านบวกและลบที่อาจเกิดขึ้นได้ ถือว่าเป็นความท้าทายเพื่อกำหนดทางเลือกในการดำเนินนโยบายเพื่อให้ประเทศกลุ่มอาเซียนสามารถแสดงจุดยืนของตนเองได้อย่างมั่นคง

การดำเนินนโยบายเชิงแข่งขันของสหรัฐอเมริกากับจีน ก่อให้เกิดการกระเพื่อมที่นำไปสู่การสลับปรับเปลี่ยนขั้วระหว่างพันธมิตรประเทศต่างๆ สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นล้วนส่งผลกระทบต่อไทยที่จำต้องเฝ้าจับตา ภายใต้ปรากฏการณ์ที่ประเทศมหาอำนาจมีการแข่งขันและมีความร่วมมือในเวลาเดียวกัน ไทยในบริบทอาเซียนนั้นจำเป็นต้องปรับตัวหรือตั้งรับทั้งจากผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบที่อาจจะเกิดขึ้น ในการนี้ประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนในปี พ.ศ. 2562 ควรผลักดันนโยบาย “อาเซียนเป็นศูนย์กลาง” (ASEAN centrality) อย่างจริง โดยเฉพาอย่างยิ่งการเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานภายในอาเซียนด้วยตนเอง

คำสำคัญ: นโยบายต่างประเทศอเมริกา ทรัมป์ อเมริกามาก่อน อินโด-แปซิฟิก

Abstract

This Research of “Superpower Watch (The United States of America) : Foreign Policy toward Asia Pacific Region concerning Security Policy and Human Rights” utilizes a mixed qualitative research methods to contrast conflicting international relation theories such as realism, liberalism, structuralism with geo-politico-economic foreign policy analysis and decision making theory with special emphasis on social and economic impacts. To ensure greater validity and reliability, the researchers travelled to the United States of America to interview various stakeholders, such as think-tank organizations, US government officers, and American academicians.

The main objective of this research aims to observe and analyze US Foreign policy after the 2016 United States Presidential Election with particular attention to President Donald J. Trump’s “America First policy”

President Trump’s nationalist policy derived from economic insecurity and military challenges from Asia. This policy reflects the needs of American people yearning for greatness again after facing major challenges especially from China in term of trade, modernization of military, technology, Artificial Intelligent as well as innovations from banking and money sector. The Indo-Pacific Strategy seeks a free, fair and open region. The US and China’s foreign Policy will have direct impact on Thailand, along with other members of Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) both positively and negatively. It is a very challenging scenario for ASEAN countries to remain firm in believes and positions among great power competitions in the region.

Under the new reality of major powers rivalry, both competing and cooperating at the same time, are causes of concern for Thailand as the country is assuming ASEAN Chair 2019. Thailand must push for ASEAN Centrality especially in term of connecting basic infrastructure between member states. In order for Thailand and ASEAN to remain independent in term of policy making, we need to remain neutral not aligning too close to either the United States or China and we should inwardly working together and accomplish ASEAN Centrality.

Keywords: United States Foreign Policy, Donald Trump, America First, Indo-Pacific Policy